

HRVATSKI *glasnik*

XXXI. godina, 39. broj

30. rujna 2021.

cijena 200 Ft

Lukoviška zavičajna kuća

FOTO: ANITA VERKOVCI SZAKÁCS

12. stranica

Usavršavanje za srednjoškolske profesore
3. stranica

Susret narodnosne mladeži
4. stranica

II. Hrvatski državni vjerski kamp
8. – 9. stranica

Poseban osjećaj

Godinama nazočim svečanostima koje keresturska Osnovna škola „Nikola Zrinski” posvećuje Nikoli Zrinskom, pa već uglavnom znam scenarij – ipak, svaki put me dirne program u kojem sudjeluje cijela seoska zajednica, koji uvijek odiše najdragocjenijim odlikama jedne male zajednice, međusobnim poštovanjem i priznanjem, te odgojem mladih u duhu posebnih vrijednosti zavičaja i baštine koja se veže uz hrvatske velikaške obitelji Zrinskih i Frankopana: „Navek on živi, ki zgine pošteno”. Svi mali trenuci priredbe stavljaju u prvi plan važnost očuvanja zajednice i ponos na nju: kravata koja se veže oko vrata prvašića, čuvanje slike Nikole Zrinskog, dodjela nagrada najboljim trkačima, prisega kadeta, dodjela stipendija, gostovanje bivših učenika, sudjelovanje umirovljenih pedagoga... Sve to naglašava da su za jednu školsku i seosku zajednicu podjednako važni i oni koji su nekada radili za nju, oni koji će tek sada započeti u njoj sudjelovati, kao i oni koji se ističu u učenju i vladanju, koji su najbolji u trčanju, i koji su već davno otišli iz ustanove, ali se povremeno vraćaju. Bivši učenici škole, među kojima je i umirovljeni rektor sveučilišta, koji već desetljećima živi daleko od svog rodnog mjesta, ali ga pomaže u skladu sa svojim mogućnostima, i veterinar i počasni konzul, koji također pomaže gdje može, te učenica koja je postala arheologinja i dobro se sjeća kako joj je jednom učiteljica rekla da će jednog dana istraživati povijest Zrinskih: nitko od njih ne zaboravlja dane provedene u osnovnoj školi, gdje su stekli temeljne spoznaje kako bi krenuli svojim putem i ostvarili snove. U suvremenom životu škola ima veću odgovornost u odgoju djece, a ukoliko ona stavlja poseban naglasak na odgoj i vrijednosti zavičaja, poznavanje korijena i tradicija i ljubav prema zavičaju to će se ukorijeniti i utjecati na daljnji život. Keresturska škola svoje učenike već desetljećima odgaja u tom duhu, a time i njihove roditelje: u toj školi svi su ponosni kada mogu nositi školsku kravatu, odjenuti odoru kadeta, svirati tamburicu ili trčati na utrci, jer pripadati toj ustanovi i zajednici za njih je poseban osjećaj. Zbog toga je i za mene poseban osjećaj nazočiti takvim priredbama.

Beta

Glasnikov tjedan

Polako smo na kraju četvrtog tjedna školske godine 2021./2022. Za svega tri tjedna učenici i njihovi učitelji imaju jesenski raspust, od 22. listopada do 2. studenoga. Prošla školska godina bila je puna izazova uzrokovanih pandemijom koronavirusa i epidemiološkim mjerama koje su rezultirale zatvaranjem učionica i nastavom na daljinu. Skoro cijelu školsku godinu. Kako su se u toj situaciji snašli učitelji teško je danas procijeniti. Ja sam na jednom učiteljskom susretu čula: „vrlo teško”. Kako su dijelili brige, primali savjete, razmjenjivali primjere dobre prakse ostale su kuloarske tajne, više u sferi privatnog, a ne javnog diskursa. Kažu nadležni kako su u online nastavi pomogli infrastrukturni razvoj i pruženi metodički savjeti. Državne institucije zadužene za narodnosno školstvo za narodnosne pedagoge i stručnjake u obrazovanju još u kolovozu priredile su stručnu konferenciju povodom nove školske godine. Tu su voditelji istih upoznali slušateljstvo s novim trendovima narodnog školstva, planovima i programima, postupnim uvođenjem novog Nacionalnog okvirnog kurikulumu. Predstavnici narodnosti su istaknuli kako je zahvaljujući izdašnoj državnoj potpori u prošlim go-

dinama narodnosnom javnom obrazovnom sustavu omogućen razvoj i djelovanje koje može stvoriti dodatnu vrijednost i pridonijeti očuvanju identiteta narodnosnih zajednica te prenošenju vrijednosti na nove generacije. U prošloj školskoj godini unatoč svemu uspješno se počelo s uvođenjem Nacionalnog okvirnog kurikulumu i u narodnosnim školama uz primjenu brojnih narodnosnih udžbenika te se čine napore ka primjeni i razvoju takozvanih „pametnih knjiga”, čulo se na konferenciji, te kako je u odnosu na prošlo razdoblje broj narodnosnih udžbenika povećan za 30%. Iako je aktualni projekt razvoja udžbenika narodnosti završen, rad s predstavnicima nacionalnosti bit će nastavljen na daljnjem razvoju udžbenika i nastavnih planova i programa.

Obrazovni Centar za narodnosnu pedagogiju prošle je godine zaprimio 351 pitanja (zahtjeva) od kojih je na njih 265 uspješno odgovorio. Rečeno je kako se i 2021./2022. godine nastavljaju tradicio-

nalna natjecanja za učenike narodnosnih škola. Jezično natjecanje za učenike 4. razreda, natjecanje u znanju jezika i književnosti za učenike osnovnih škola, natjecanje u poznavanju narodopisa, fotonatjecanje, likovno natjecanje, natjecanje u komunikaciji, te projekt poznavanja narodnosti „Koliko znamo jedni o drugima?”. Naglašena je važnost bazičnih narodnosnih škola koje uspješno promiču metodičko-pedagoške prakse i kulturu te svojim radom šire suradnju među školama.

Branka Pavić Blažetin

„Kako su dijelili brige,
primali savjete,
razmjenjivali primjere
dobre prakse ostale
su kuloarske tajne, više
u sferi privatnog, a ne
javnog diskursa.”

Pratite medijske platforme Medijskog centra Croatica!

MEDIJSKI CENTAR *Croatia*

www.glasnik.hu

Tiskano izdanje Hrvatskoga glasnika – svakoga petka u Vašem domu. Čitajte i širite Hrvatski glasnik „oazu hrvatske pisane riječi u Mađarskoj”!

Facebook profil Hrvatski glasnik – dnevni tisak – budite obaviješteni prateći Hrvatski glasnik!
radio.croatia.hu – 24 sata glazbe, utorkom, četvrtkom i petkom od 18 sati radijske emisije s ponavljanjima drugoga dana u 10 sati!

Croatia TV – tjedni prilog! Budite naši prijatelji, pratite Medijski centar

Croatia i preko Facebookovih profila: Hrvatski glasnik; Radio Croatia; Croatia TV!

Usavršavanje za srednjoškolske profesore

U organizaciji Hrvatskog pedagoškog i metodičkog centra u pečuškom Hrvatskom vrtiću, osnovnoj školi, gimnaziji i učeničkom domu Miroslava Krleža 3. rujna održano je a usavršavanje za srednjoškolske profesore. Dvadesetak sudionika iz dviju dvojezičnih hrvatskih gimnazija u Mađarskoj, HOŠIG-a i Krleža pozdravila je ravnateljica Centra Zsanett Vörös, a na samom početku poželjevši uspješan rad obratio im se i predsjednik HDS-a Ivan Guban.

Zsanett Vörös

Održana su tri zanimljiva predavanja. Tomislav Dovranić, profesor povijesti i geografije (Gimnazija Sisak) izlagao je na temu naslova „Metodika u nastavi povijesti i geografije, iskustva“, lektorica i profesorica hrvatskoga jezika i književnosti Morana Plavac (Visoka škola József Eötvös, Baja) govorila je na temu „Jačanje komunikacijskih vještina u poučavanju jezika“, a ravnateljica Janja Živković Mandić (Obrazovni centar „Miroslav Krleža“) izlagala je na temu „Digitalna iskustva u nastavi na daljinu“. Nakon predavanja slijedila je rasprava o narodnosnim udžbenicima, a potom obilazak nove zgrade Obrazovnog centra „Miroslav Krleža“.

Ravnateljica Hrvatskog pedagoškog i metodičkog centra Zsanett Vörös smatra iznimno važnim usavršavanja hrvatskih pedagoga u Mađarskoj, kako bi konzultirali te upoznali nova i razmijenili najnovija metodička iskustva na primjerima dobrih praksi. Stoga je potrebno intenziviranje suradnje i između dviju spomenutih gimnazija, a u interesu većeg cilja izobrazbe budućih hrvatskih intelektualaca.

Tomislav Dovranić u svom predavanju naglasio je kako je temeljni cilj i najvažniji dio nastavnog sata motivacija učenika i kreativnost nastavnika. Podvukao je nekoliko ideja za motivaciju učenika, kao što je upućivanje učenika na rad na izvorima te istaknuo nekoliko primjera za projekte kojima se mogu dodatno motivirati učenici: seminarski radovi i PP prezentacije, izrada rodoslovnog stabla, izrada video materijala... Pokazao je i nekoliko video zapisa koje su za sat povijesti načinili njegovi učenici.

Morana Plavac je pak na temelju iskustava rada sa studentima predočila niz modela koji su u službi jačanja komunikacijskih vještina, dok je Janja Živković Mandić sa slušateljstvom podijelila svoja metodička iskustva iz razdoblja nastave na daljinu, s posebnim osvrtom na digitalne alate kojima se nastava hrvatskoga jezika u takozvanom nultom gimnazijskom

Janja Živković Mandić

Tomislav Dovranić

razredu može učiniti zanimljivijom. S kolegama je podijelila i niz mrežnih stranica koje im mogu biti od koristi pri izradi digitalnih zadaća za učenike, te naglasila kako je preko platforme Zoom uspješno održavala „žive sate“ i za vrijeme nastave na daljinu.

Govoreći o digitalnim površinama koje mogu biti od koristi u nastavi svrstala ih je u dvije skupine: platforme zasnovane na igri (Kahoot, Socrative, Quizizz...) i aplikacije koje nude podršku učitelju, kao što su primjerice Quizlet, Learning Apps... I sami sudionici usavršavanja poigrali su se malo na ponuđenim digitalnim platformama, iskušavši se u rješavanju zadatka.

Branka Pavić Blažetin

Dio polaznika

VI. Susret narodnosne mladeži na jezeru Velencei

Uz potporu mađarske Vlade na jezeru Velencei 27.-29. kolovoza održan je VI. Susret narodnosne mladeži. Organizaciju ovogodišnjeg susreta Državno tajništvo za vjerske i narodnosne odnose Ureda predsjednika Vlade povjerilo je rumunjskoj narodnosti. U sklopu trodnevne priredbe osamdesetak mladih smješteno je u Hotelu Juventus, gdje su im priređeni razni kulturni i sportski programi. Na susretu je sudjelovalo šest mladih Hrvata, a konferenciji za medije nazočili su glasnogovornik Hrvata u Mađarskom parlamentu Jozo Solga i predsjednik Hrvatske državne samouprave Ivan Gugan.

Predstavljanje narodnosti u Mađarskoj, kušanje njihovih gastronomskih specijaliteta, razgledavanje arhivskih fotografija dosadašnjih susreta, koncert i plesanica sastava „Poklade“, okrugli stolovi o sadašnjosti i budućnosti te važnosti vjerskog života narodnosti, biciklijada i veslanje na jezeru Velencei samo su dio trodnevnog programa VI. Susreta narodnosne mladeži na jezeru Velencei. Na ovogodišnjem susretu sudjelovalo je osamdesetak mladih pripadnika bugarske, hrvatske, njemačke, poljske, rumunjske, rusinske, slovačke, slovenske i srpske zajednice. U suorganizaciji Odbora za mladež HDS-a na susretu su sudjelovali studenti, bivši HOŠIG-ovci Deniza Dancs, Matija Pavlinek, Martin Vérti-Solga, Barnabás Babik te članovi odbora Petra Kolnhoffer i Zoltán Hajdú. Po ustaljenom običaju organizaciju susreta Državno tajništvo za vjerske i narodnosne odnose svake godine povjerava drugoj narodnosnoj zajednici, a ove godine izbor je pao na rumunjsku narodnost. Dana 28. kolovoza održana je tiskovna konferencija, a programi su započeli projekcijom kratkog filma o lanjskom susretu. Potom su se nazočnima obratili predsjednik Rumunjske državne samouprave György Kozma i državni tajnik za vjerske i narodnosne odnose Miklós Soltész. U prigodnom obraćanju govornici su naglasili da je cilj trodnevnog događaja međusobno upoznavanje mladih kao i predstavljanje i upoznavanje tradicionalnih kulturnih vrijednosti, vjerskog života i gastronomije narodnosti u Mađarskoj, no nisu manje važni ni druženje i razmjena iskustava. Predsjednik Kozma se zahvalio državnom tajništvu, posebice državnom tajniku Soltézu što su na početku godine Rumunjskoj državnoj samoupravi i mladima povjeroili organizaciju ovogodišnjeg susreta, pridodavši kako je kruna uspješnosti ovogodišnjeg događaja da je rumunjska zajednica tijekom susreta osnovala svoju državnu organizaciju mladih. „Iskrena nam je želja bila prirediti programe i okrugle stolove za mlade koji će ih potaknuti na dijalog i zajedničko razmišljanje o sadašnjosti i budućnosti narodnosti u Mađarskoj. Po reakcijama mladih, mislim da smo u tome uspjeli te ostvarili ciljeve. Nadamo se da ćemo ovogodišnje sudionike moći pozdraviti na susretu i sljedeće

Fotografija za uspomenu

Mladi Hrvati

godine”, rekao je predsjednik Kozma. S predsjednikom se suglasio i državni tajnik Miklós Soltész, koji je istaknuo odgovornost mladih, naglasivši kako ubuduće oni trebaju njegovati bogato nasljedstvo predaka i predati ih nadolazećim generacijama. „Godina 2022. je izborna godina, kada se glasa za glasnogovornike i zastupnike Mađarskog parlamenta. Već nekoliko godina unatrag surađujem s vašim državnim predsjednicima i glasnogovornicima, pa mogu reći da su obavili fantastičan posao. Istina, susret i druge narodnosne sadržaje financijski podupire mađarska Vlada, ali bez njihovog rada i koordiniranja na terenu, taj susret i njemu slični događaji ne bi se mogli ostvariti”, naglasio je državni tajnik Soltész. Naveo je kako se financijska potpora za narodnosti 2022. godine u odnosu na 2010. godinu ušesterostručila, pridodavši kako je riječ „o golemom iznosu, koji omogućuje organiziranje kampova, priredbi i raznih programa za očuvanje narodnosnih tradicija“. Kako je rekao državni tajnik Miklós Soltész, iz narodnosne potpore do sada su, primjerice, obnovljene odgojno-obrazovne ustanove, zavičajne kuće, sportske dvorane i crkve. Uspoređujući trenutni broj institucija u nadležnosti narodnosti u odnosu na 2010. godinu, kada ih je bilo 12 (vrtić, osnovna škola i srednja škola), naglasio je da ih sada ima preko 95. Na tiskovnoj konferenciji s rumunjskim plesnim koreografijama nastupio je Komorni sastav mladih Rumunja u Mađarskoj, a narodne pjesme na rumunjskom i mađarskom jeziku pjevao je Gergő Pojendán. Za sudionike je nakon večere priređen koncert sastava Zsóke Kóbor, Patrika Polgára i Leventea Galde te disco.

Kristina Goher

Dan grada Pečuha – Mandi Aladžić Kolar uručena „Nagrada Ferenc Faluhelyi”

„Pécs Megyei Jogú Város Közgyűlése Kollárné Aladzsi Magdolna pedagógus részére, a horvát kultúra ápolása terén kifejtett példaértékű szervező munkájáért, a Faluhelyi Ferenc díjat adományozza.”

Dan grada Pečuha održan je 1. rujna 2021. godine. Svečanost je po tradiciji održana u gradskom kazalištu, a dodijeljena su i priznanja i nagrade zaslužnim građanima. Ove su godine uz nagrade za 2021. godinu uručene i nagrade dodijeljene 2020. godine. Zbog prošlogodišnje pandemije koronavirusa nije održana svečana sjednica i one nisu mogle biti uručene. Tim je više današnji dan bio svečaniji.

Odličje grada Pečuha za nacionalne manjine, „Nagrada Ferenc Faluhelyi” 2020. godine dodijeljena je umirovljenoj profesorici hrvatskog jezika i književnosti Mandi Aladžić Kolar.

Sa svečanosti uručjenja nagrade

S predsjednikom Hrvatske samouprave Pečuha

„Odličje je dodijeljeno na prijedlog Hrvatske samouprave grada Pečuha”, rekao nam je predsjednik iste dr. sc. Stjepan Blažetin.

Mandi Aladžić Kolar umirovljena je profesorica hrvatskog jezika i književnosti Hrvatskog vrtića, osnovne škole, gimnazije i učeničkog doma Miroslava Krležje. Rođena je u bunjevačkohrvatskoj obitelji u Gari. Od 1963. godine do umirovljenja 1996. godine radila je u Hrvatskoj školi u Pečuhu. Bila je jedna od inicijatora i zagovaratelja pokretanja Hrvatske gimnazije u Pečuhu. Godine 1983. pokrenut je i prvi gimnazijski razred čija je razrednica bila Mandi Aladžić Kolar. Odigrala je ključnu ulogu u prvom desetljeću djelovanja spomenute gimnazije, koja 2023. godine slavi četrdesetu godišnjicu osnutka.

U ime svih zastupnika i u svoje osobno ime predsjednik Hrvatske samouprave Pečuha dr. sc. Stjepan Blažetin čestitao je profesorici Mandi Aladžić Kolar.

Branka Pavić Blažetin

ZAGREB

Dana 4. i 5. rujna 2021., u organizaciji Zajedništva Hrvata u Rumunjskoj i Hrvatske matice iseljenika u rumunjskom gradu Karaševu održan je četvrti po redu Forum mladih hrvatskih manjina. Forum mladih okuplja predstavnike mladih hrvatskih manjinskih zajednica kako bi raspravili određenu temu vezanu uz identitet i svakodnevnu mladima hrvatskih „manjinaca”.

Tema ovogodišnjeg Forumu bila je „Naslijeđe za budućnost? – Tradicijska kultura među mladim naraštajima hrvatskih manjinskih zajednica”. U smislu navedenog naslova Forum je nastojao odgovoriti na ova pitanja: Kakvo mjesto zauzima tradicijska kultura manjinske zajednice u životu njezinih mladih pripadnika? Koji oblici tradicijske kulture osobito utječu na živote mladih pripadnika manjinskih zajednica? Koja je razlika u doživljaju tradicijske kulture između starijih generacija i mladih naraštaja? Koje organizacijske oblike poprima bavljenje tradicijskom kulturom među mladima? Živi li tradicijska kultura među mladima i mimo organiziranog bavljenja tradicijskom kulturom? Odbija li tradicijska kultura dio mladih pripadnika manjinskih zajednica od istih? Kako mediji utječu na doživljaj tradicijske kulture u mladima pripadnika manjinskih zajednica? Društvene mreže i tradicijska kultura. Tradicijska kultura među mladima pripadnicima manjinskih zajednica u urbanom i ruralnom okruženju. Omogućuje li bavljenje tradicijskom kulturom mladima neke društvene i gospodarske prednosti (primjerice u turizmu i sl.)? Čini li bavljenje manjinskom tradicijskom kulturom mlade ljude izoliranima od mladih ljudi drugih interesa ili pripadnika većinskog naroda?

Prvi dan bio je namijenjen izlaganjima sudionika i radionicama, a 6. rujna pak posvećen edukativnom izletu, upoznavanju lokalne hrvatske zajednice i druženju. Prošle godine zbog ograničenja nametnutih uslijed širenja epidemije Covida-19 Forum nije održan. Ove godine Covid je opet utjecao na Forum, koji je zbog toga održan u „hibridnom” obliku. Jedan dio sudionika održao je svoja predavanja u Karaševu, dok je drugi dio sudjelovao putem Zoom aplikacije. (Izvor: matis. hr) Kako saznaje Hrvatski glasnik, Hrvate iz Mađarske na Forumu su predstavljali predsjednik Odbora za mladež i sport Hrvatske državne samouprave Milan Kovač i Damir Solga.

HMI / BPB

Susret Kaćmaraca na Vodici

Kako nas je obavijestila predsjednica Hrvatske samouprave Teza Vujkov Balažić, u suradnji sa mjesnom samoupravom i Njemačkom narodnosnom samoupravom 11. rujna u povodu blagdana Male Gospe održan je već tradicionalni Susret Kaćmaraca u Marijanskom svetištu na Vodici. Druženje je započelo hrvatskom misom koju je služio tavankutski župnik velečasni Franjo Ivanković, a nastavljeno je njemačko-mađarskom misom. Uslijedilo je posvećenje 2019. godine obnovljenog kipa Gospe Žalosne, koji je obnovljen u suradnji i uz podršku Hrvatske samouprave Kaćmara i praunuka nekadašnjeg postavljača kipa Györgya Preiningera. Nakon posvećenja kipa hrvatskim marijanskim pjesmama predstavio se gostujući pjevački zbor iz Dušnoka i kaćmarski pjevački zbor, dok je mađarske pjesme izveo Pjevački zbor kaćmarskih umirovljenika. Načelnik Endre Pál već po tradiciji čestitao je rođendan onim Kaćmarcima koji su ove godine napunili 50. ili 60. godinu. U sklopu glazbenog programa nastupili su Máté Balog i Balázs Faller. Druženje je zaključeno zajedničkim ručkom sudionika, a kuhao se gulaš od graha. S. B.

FOTO: FACEBOOK TEZA BALAZIĆ

„Kuhari” u Baji oduševili dvije stotine bajske i kaćmarske djece

U organizaciji Kulturnog centra bačkih Hrvata u Baji je 21. rujna gostovalo pečusko Hrvatsko kazalište s iznimno zabavnim i zanimljivim dječjim igrom „Kuhari” autora i redatelja Gorana Smoljanovića, ujedno i jednog od glumaca. Uz autora u predstavi su igrali još Ivan Pokupić i Dejan Fajfer. Na predstavi koja je održana u Bačkoj palači kulture okupilo se dvije stotine djece i njihovih nastavnika iz dvaju bajskih vrtića i dviju škola u kojima se predaje hrvatski jezik, te iz Kaćmara. Predstava je izuzetno prihvaćena, što su djeca potvrdila svojim usklikima, pljeskanjem, cijelo vrijeme u aktivnom dijalogu s izvrsnim glumcima. Kako doznajemo bilo je to prvo gostovanje Hrvatskog kazališta sa spomenutom predstavom u Baji i Bačkoj u suradnji s Kulturnim centrom bačkih Hrvata. Naime, kako nam je rekao ravnatelj Kulturnog centra Mladen Filaković, u listopadu je predviđeno gostovanje u Hrvatskom vrtiću, osnovnoj školi i učeničkom domu u Santovu, a u studenome u Dušnoku. Stipan Balatinac

Uz blagdan Novoga kruha

U organizaciji KUD-a „Marica“ iz Salante, 20. kolovoza, povodom blagdana Novoga kruha i Dana državnosti Mađarske održani su brojni programi. U ranim prijepodnevnim satima služena je svečana sveta misa koju je služio župnik Ladislav Ronta uz pjevanje crkvenog pjevačkog zbora župljana i Mješovitog pjevačkog zbora harkanjskih Hrvata. Brojni vjernici su u narodnoj nošnji nazočili svetoj misi u sklopu koje je župnik Ronta blagoslovio „novi kruh“. Po desetljetnoj tradiciji nakon svete mise salantski župnik blagoslivlja osobna vozila župljana. Tako je to učinjeno i ovoga puta, a za glazbenu podlogu bio je zadužen Orkestar „Vizin“.

KUD „Marica“ je u danima koji su prethodili blagdanu Novoga kruha oglasio natjecanje u pečenju kolača i torti. Očekivali su sve one koji rado peku i koji bi željeli doprinijeti proslavi blagdana i raznolikosti ponuđenih programa, kojih je bilo za sve uzraste.

Žiri sastavljen od slastičarke Mónike Háhner, dekoraterke Viktorije Szűcs-Magyar, predsjednice KUD-a Marice Judit Szajkó i glavne urednice MCC-a Branke Pavić Blažetin nije imao lak zadatak. Natjecatelji su pod kodnim imenom dostavili svoje kolače i torte.

Ocjenjivalo se 11 kolača i torti: „Mosoly“, „Magyarország“, „Magyarok kenyere“, „Nagymama palacsintája“, „3D kedvence“, „Virág“, „Málnás“, „Luca 2“, „Nagymami, Csokis barack-alma“, „Szilvás pite“. Jedna bolja od druge.

Rezultati su proglašeni nakon kulturnog programa, Svi sudionici natjecanja dobili su vrijedne nagrade, a za najbolju izabrana je torta imena „Málnás“, koju je ispekla Ana Štandovar. Ona je dobila i posebnu nagradu koju je za pobjednika natjecanja osigurao zastupnik mjesne samouprave Norbert Ott, koji je predao nagradu pobjednici. Nakon toga su svi nazočni mogli izbliza ne samo pogledati već i kušati sve kolače i torte.

Odrasla skupina KUD-a „Marica“

Kulturni program se odvijalo u šatoru na dvorištu mjesnog doma kulture, uz nazočnost načelnice Gabriele Hitre i brojnih mještana. Bio je veoma intiman i hrvatskog sadržaja. Glazbeni uvod dao je pečuški Orkestar „Vizin“ koji je stalni i prateći orkestar društva na njegovim nastupima. Slijedili su mali plesači, polaznici hrvatskoga kulturno – jezičnog kampa koji godišnje organizira

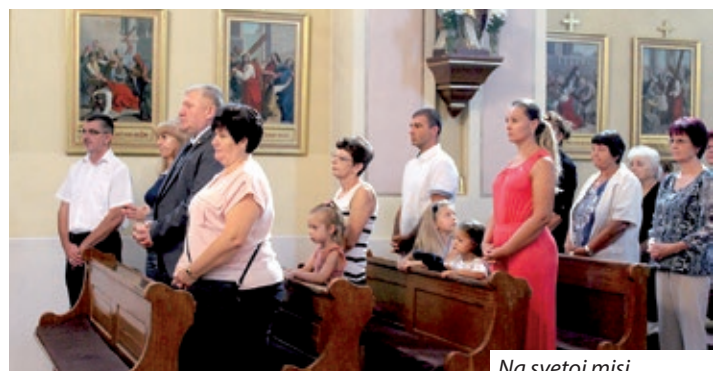

Dječja skupina KUD-a Marica

Kolo

Foto: Judit Szajkó

Na svetoj misi

Hrvatska samouprava Udvara. Oni su nastupili sa svojim učiteljem Petrom Balažom. Potom su na scenu stupili mališani iz Salante, najmlađa skupina KUD-a „Marica“ koju uvježbava Ramona Štivić. Bili su veoma uspješni u svom nastupu i obradovali brojne roditelje, bake i djedove, a mene iznenadili velikim brojem dječaka u skupini. Nakon njih nastupile su članice Ženskog pjevačkog zbora „Snaše“ iz Pogana. Njih tek nekoliko, jer je vrijeme godišnjih odmora te je teško okupiti društvo, rekla mi je voditeljica zbora Vera Šajnović. Oni su kao i mali udvarski plesači nastupili uz harmonikašu pratnju Emese Krasznai. Odrasla skupina KUD-a „Marica“ je s velikom rutinom pokazala sve što znaju i što vole plesati. Koreografije bošnjačkih Hrvata su razdragale nazočnu publiku. Slijedilo je druženje i večera, a potom bal uz Orkestar „Vizin“. Programi su ostvareni uz potporu Mjesne samouprave Salante, Hrvatske samouprave Baranjske županije i Fonda „Gábor Bethlen“.

Branka Pavić Blažetin

II. Hrvatski državni vjerski kamp u Santovu

U organizaciji Hrvatske državne samouprave, odnosno Odbora za vjerska pitanja ove godine organiziran je II. Hrvatski državni vjerski kamp, koji je od 10. do 15. kolovoza održan u Hrvatskom vrtiću, osnovnoj školi i učeničkom domu u Santovu. Cjelotjedni program ne samo što je bio sadržajan, već i nezaboravan.

Prema pozivnici Hrvatske državne samouprave, kao i prošle godine, poziv za kamp upućen je djeci od 1. do 8. razreda koja su zainteresirana za katoličku vjeru i hrvatske vjerske običaje svih regija Mađarske. Naznačeno je kako će se svakodnevna komunikacija u kampu odvijati na hrvatskom jeziku, a od sudionika se očekuje osnovno znanje hrvatskoga jezika. Uz prijave sudionici su morali priložiti preporuku vjeroučitelja, odnosno vjeroučiteljice ili Hrvatske samouprave. Ove godine pozivu se odazvalo 39-ero djece iz raznih hrvatskih regija u Mađarskoj, Podravine, Baranje i Budimpešte te Santova.

Nakon što su prijavljeni sudionici 10. kolovoza prijepodne bili u posjetu mohačkom Muzeju „Dorotya Kanizsai“, gdje su poslu-

šali predavanje Mirjane Bošnjak o muzejskoj pedagogiji, sudionici su doputovali u Santovo gdje su smješteni u učeničkom domu Hrvatske škole. U kasnim poslijepodnevima održano je svečano otvorenje u okviru kojega je sudionike srdačno pozdravio predsjednik Hrvatske državne samouprave Ivan Guggan, a u ime domaćina sudionicima je dobrodošlicu izrazio ravnatelj škole Joso Šibalin. Navečer su svi sudionici sudjelovali na hrvatskoj svetoj misi koju je u župnoj crkvi Uznesenja Blažene Djevice Marije služio santovački župnik Imre Polyák, a svojim pjevanjem uljepšala nekolicina članova santovačkog hrvatskog crkvenog pjevačkog zbora. Dan je završen paljenjem svijeće i zajedničkom molitvom u župnoj crkvi.

Sveta pričest

Trenutak za pjesmu

Molitva za roditelje

Dragi Bože, čuj mi želje,
 Čuvaj moje roditelje.
 Sve su svoje meni dali,
 Sve su za me žrtvovali:
 Svoje noći, svoje dane
 S ljubavlju su dali za me.
 Tko im za to platit može?
 Nagradi ih ti, o Bože!
 Zdravlje, sreću, vječni raj
 Za nagradu ti im daj!

Santovačke Hrvatice

Mali ministranti sa santovačkim župnikom Imrom Polyákom

Sutradan, 11. kolovoza kamp je nastavljen cjelodnevni zanimanjima i radionicama koje su posvećene krunici, Gospi, gledanju filma o Gospi Fatimskoj, a održana je i radionica u okviru koje su sudionici izrađivali i bojali krunice te crtali. Trećeg dana, 12. kolovoza organiziran je cjelodnevni izlet u Dušnok, sudjelovanje na misnom slavlju, razgledavanje sakralnih spomenika naselja, boravak u Vodenom centru na obali kanala Voša (Vajas) i odlazak u feketsko Gospino svetište, poznato i kao Marijin virič. Kako su nam kazali sudionici bilo je nezaboravno, a gostoprimstvo domaćina nenadmašno. Četvrtog dana, 13. kolovoza u santovačkoj župnoj crkvi Uznesenja Blažene Djevice Marije ravnatelj santovačke škole Joso Šibalin, ujedno i bilježnik santovačke Župe, sudionike je upoznao s poviješću naselja i santovačkih šokačkih Hrvata, odnosno župe i župne crkve. Djeca su uvijekbavala i hrvatske crkvene pjesme kako bi se i pjesmom pripremila za nadolazeći blagdan Velike Gospe. Uslijedilo je zanimljivo i poticajno izlaganje glavne i odgovorne urednice Hrvatskog glasnika Branke Pavić Blažetin o Medijskom centru Croatica, Hrvatskom glasniku, Radio Croatici i drugim mrežnim platformama, zatim novinarska radionica koja je zaključena nagradnom igrom. Djeca su pokazala iznimno zanimanje, a neki od njih i poprilično poznavanje hrvatskih medija u Mađarskoj. Najuspješnijima su podijeljene godišnje pretplate hrvatskog tjednika. Sudionici su poslijepodne pješke hodočastili u Marijansko svetište na santovačkoj Vodici. Nakon upoznavanja povijesne i vjerske prošlosti svetišta organizirano je i natjecanje po grupama, obilazak postaja i provjera znanja. II. Hrvatski državni vjeronaučni kamp posjetio je i generalni konzul RH u Pečuhu Drago Horvat, koji je nakon kraćeg pozdravnog govora i upoznavanja s radom kampa svim sudionicima podijelio mala licitarska srca, prepoznatljive suvenire Hrvatske i Zagreba. Budući da je bio 13. kolovoza, sudionici kampa sudjelovali su i na redovitom mjesečnom misnom slavlju

u čast Gospe Fatimske. U subotu, 14. kolovoza organiziran je izlet u Baju, posjet Bunjevačkoj zavičajnoj kući i školi na Vancagi, a djeca su malim turističkim vlakom pošla i u razgledavanje sakralnih i kulturnih znamenitosti grada Baje. Iako je bilo planirano, sudjelovanje na Državnom tamburaškom festivalu te kulturnom programu u povodu Dužijance u Baji izostalo je zbog nezgodnog večernjeg termina. Tako su se sudionici već tijekom ranog poslijepodneva vratili u Santovo. Po povratku su nastavljena zanimanja i slobodne aktivnosti, nakon čega su počele pripreme za završni dan.

Naime, u nedjelju 15. kolovoza, na blagdan Velike Gospe, sudionici kampa sudjelovali su na svečanom ophodu i hrvatskoj misi u župnoj crkvi Uznesenja Blažene Djevice Marije i tako uljepšali crkveni god santovačkih Hrvata.

„Prvi Kamp održali smo lani u Pečuhu povodom blagdana Snježne Gospe, a ove godine svakako smo htjeli uključiti drugu regiju. Tako smo odabrali Bačku i Santovo, te Marijansko svetište na santovačkoj Vodici i to za blagdan Velike Gospe. Bilo je teško, naporno, ali djeca su uživala, kao i svi mi koji smo radili s njima. Nemoguće je nabrojati sve doživljaje koje smo doživjeli. Tijekom tjedna svi su nas mještani pozdravljali i izlazili nam u susret, ako bismo bilo što trebali. Doista je lijepo biti u Santovu i Bačkoj. Od srca se zahvaljujem svim sudionicima koji su nam pomagali u kampu, djelatnicima škole, učeničkog doma, ravnatelju, zaista svima. Čak i na misnom slavlju na santovačkoj Vodici, što je bio velik doživljaj za djecu, bili smo lijepo primljeni i pozdravljeni, a mi više nego oduševljeni veličanstvenim slavljem i velikim brojem vjernika sa svih strana“, kazala nam je uz ostalo Marta Barić Rónai, predsjednica Odbora za vjerska pitanja i jedna od organizatorica, naglasivši pri tome kako je Kamp organizirala dopredsjednica Odbora za vjerska pitanja Skupštine Hrvatske državne samouprave Lilla Trubić. „U kampu su sudjelovale pečuška vjeroučiteljica Aga Tomola Ott i santovačka vjeroučiteljica Kata Molnár Tomašev, kojima se posebno zahvaljujem što su sve iznimno lijepo pripremile za svakodnevna zanimanja i radionice.“ S.B.

Santovčani

Dan Hrvata u Novom Budimu

Hrvatska samouprava Novoga Budima 11. rujna u prostorijama Budimpeštanskog kulturnog centra priredila je Dan Hrvata. U sklopu priredbe održana je javna tribina nakon koje je uslijedio nastup budimpeštanske Hrvatske izvorne folklorne skupine. Događaj je uz zastupnicu Ildikó Vidák, zamjenicu Anicu Petreš Németh i predsjednika dr. Dinka Šokčevića okupio petnaestak gostiju.

Hrvatske samouprave Budimpešte i okolice prepoznatljive su po svojim tradicionalnim priredbama, pa tako i Hrvatska samouprava Novog Budima po međunarodnim povijesnim konferencijama, promocijama knjiga, hrvatskim večerima na Citadeli i turističkoj konferenciji na kojoj redovito gostuje Grad Trogir. Samouprava je od drugog ciklusa izbora za manjinske samouprave prisutna u društveno-političkom krvotoku hrvatske manjine. Pozdravljajući nazočne predsjednik dr. Dinko Šokčević na javnoj je tribini rekao kako samouprava zbog pandemije koronavirusa 2021. godine nažalost nije ostvarila većinu svojih planiranih programa, među ostalim Hrvatsku kulturnu večer i bal u suorganizaciji s drugim budimpeštanskim hrvatskim samoupravama. Kako je rekao, nije pristaša online programa, osobito predavanja ili znanstvenih konferencija, jer su reakcije publike, osobni susreti, razmjena iskustava i sklapanja novih poznanstva važni i potrebni, stoga takve priredbe koje su bile planirane za proljeće nisu priređene. Samouprava je sufinancirala streaming predstavu Hrvatskog kazališta Pečuh i snimanje nosača zvuka s uglazbljenim stihovima pjesnika Đure Pavića u izvedbi sceniskog umjetnika Jozse Matorica. Godine 2019. zajedno s Hrvat-

Predsjednik dr. Dinko Šokčević na javnoj tribini

Izvedba Hrvatske izvorne folklorne skupine

skom samoupravom Starog Budima-Békásmegyera započela je seriju predavanja o povijesti i kulturi hrvatskih subetničkih skupina u Mađarskoj, koje se nastavljaju i ove godine, a sljedeća se održava 16. rujna. Na njegov poticaj u Baji su oživjele maškare, stari običaj bunjevačkih Hrvata, koje su lani organizirali Hrvatska samouprava i Grad Baja. Hrvatska samouprava Novoga Budima na tu je priredbu omogućila poseban autobusni prijevoz. Ljeti je Hrvatska samouprava Budimpešte organizirala stručno putovanje u Hrvatsku u kojem je sudjelovala i zastupnica Ildikó Vidák. Predsjednik dr. Dinko Šokčević u nastavku je najavio programe i priredbe koje samouprava ostvaruje u suorganizaciji s pojedinim budimpeštanskim hrvatskim samoupravama, primjerice Hrvatski nogometni turnir „In memoriam Stipan Pančić“ i Hrvatski piknik na kojem sudjeluje i nogometna momčad prijateljskog grada Trogira, te književnu večer povodom 100. obljetnice rođenja najvećeg mađarskog pjesnika 20. stoljeća Jánosa Pilinszkyja koja će se održati 4. listopada u klubu Fészek s početkom u 19 sati. Stihove na hrvatskom i mađarskom jeziku kazuju hrvatski glumci Čarna Kršul, Marica Facskó i Stipan Đurić. Stihovi na hrvatskom jeziku čitat će se iz zbirke izabranih pjesama Jánosa Pilinszkyja „Čovjek je ovdje nedostatan za ljubav“ (Az ember itt kevés a szeretetre) u prijevodu dr. Dinka Šokčevića, koju je 2016.

godine objavilo Hrvatsko društvo pisaca.

Uslijedio je nastup budimpeštanske Hrvatske izvorne folklorne skupine, koja je izvela marindansku koreografiju Vesne Velin. Na kraju su se svi nazočni pridružili kolu, a večer je protekla u prijateljskom druženju uz kapljicu i kolače.

Kristina Goher

Predavanje povjesničara dr. Dinka Šokčevića u Starom Budimu

Hrvatska samouprava Starog Budima-Békásmegyera i Hrvatska samouprava Novog Budima pozivaju Vas na predavanje povjesničara i suradnika Instituta za povijest centra za humanistička istraživanja Mađarske akademije znanosti dr. Dinka Šokčevića o etničkim skupinama Hrvata u Mađarskoj, budimskim Hrvatima, podunavskim rackim Hrvatima i franjevačkoj kulturnoj povijesti budimskih bošnjačkih Hrvata. Predavanje će se održati na mađarskom jeziku. Priredba se održava u subotu, 16. listopada od 15 do 17 sati u dvorani Szinbád (III. okrug, Fő tér 2.). Organizatori mole da svoj dolazak potvrdite elektroničkom poštom na adresu obudaihhorvatok@gmail.com ili na tel. 06 20 362 90 80

k.g.

„Čovjek je ovdje nedostatan za ljubav /Az ember itt kevés a szeretetre“

Hrvatsko-mađarska književna večer u čast 100. obljetnice rođenja Jánosa Pilinszkyja

Hrvatska samouprava Budimpešte, Hrvatska samouprava Novog Budima i Hrvatska samouprava XII. okruga organiziraju književnu večer u čast 100. obljetnice rođenja najistaknutijeg mađarskog pjesnika 20. stoljeća Jánosa Pilinszkyja. Pjesnikove izabrane pjesme u prijevodu Dinka Šokčevića Hrvatsko društvo pisaca objavilo je pod naslovom „Čovjek je ovdje nedostatan za ljubav... (Az ember itt kevés a szeretetre...)“ Moderator večeri je prevoditelj Dinko Šokčević. Pjesme kazuju Marica Fačko, Čarna Kršul i Stipan Đurić, uz glazbenu pratnju pijanista Valéra Hegedúsa. Priredba se održava 4. listopada u 19 sati u salonu „Kellér“ Kluba Fészek (VII., Ulica kertész 36).

k.g.

Godinasta hrvatska nedilja s prijateljima u Nardi

S nediljnom svetom mašom otpodne, 22. augustuša, u celebriranju Vilmoša Harangozoja, započet je Hrvatski dan u Nardi. Rodjeni Petroviščan, opat, donedavni dušobrižnik grada Kisega za umirovljenjem se je vratio domom i od 1. augustuša vrši duhovničku službu, na pomoć dvih farnikov, u Pinčenoj dolini.

Dvojezični crikveni obred je muzički sprohadjao petrovski kantor, Bertalan Szabó, a tamburaši Koprive su morali otpovidati crikveni i koncertni nastup na ovom mjestu, zbog nesriće jednoga člana. Kad smo izašli iz mjesne crikve, još je solidno šicala godina, ali za nekoliko minuta na farskom dvoru svi su već sigurno mjesto iskali pod krovom. Suprot godine, brojni su gosti dospili iz cijele okolice, ki su na ovoj godinastoj hrvatskoj nedilji znatiželjni bili na produkciju zborov, muzikantov i folklorne grupe. Pred jačkom i tanci je okupljene pozdravila predsjednica mjesne Hrvatske samouprave Agica Hoós-Antal i zaželjila je veselo otpodne u pratnji hrvatskih melodijov. Šički Slavuj, domaći jačkarni zbor, četarski Rozmarin, petrovski i šički tamburaši i HKD Gradišće su

Mašu je celebrirao petrovski farnik Vilmoš Harangozo

Domaća liktarica Kristina Glavanić s gradonačelnikom partnerske općine Draženom Srpakom

darovali lipe trenutke svim nazočnim, a ki je htio lako je mogao upametzeti, kako su folkloriši postali najnoviji dičji idoli. Bila je ova zvanaredna prilika za ponovno spravišće u veselju i blaženstvu i u prijateljskom objamljenju, ku je počastio i gradonačelnik partnerske općine Murskoga Središća, Dražen Srpak, skupa s hižnom družicom. Ki je mogao, ostao je i nadalje na zabavi Pinka-banda i na spektaklu vode i ognja. *Tiho*

HKD Gradišće iz Petrovoga Sela

Mali i veliki s oduševljenjem sprohadjaju program

Jačkarni zbor iz Narde

Jačkari Rozmarina iz Gornjega Četara

Druženje kod lukoviške zavičajne kuće

U organizaciji Hrvatske narodnosne samouprave Lukovišća i Mjesne samouprave Lukovišća početkom srpnja održana je priredba pod zajedničkim nazivom „Dan Hrvata u Lukovišću“, uz posvećenje obnovljene zavičajne kuće u Ulici Dózsa na broju 54., rekla nam je predsjednica peteročlanog zastupničkog tijela Hrvatske samouprave Lukovišća Ruža Bunjevac. Nakon dolaska gostiju uz program mališana mjesnog hrvatskog narodnosnog vrtića i sastava „Biseri Drave“ otvorena je i povećana obnovljena zavičajna kuća. Kuću je biranim riječima posvetio martinački župnik Ilija Čuzdi, a nazočio je među ostalima i glasnogovornik Hrvata u Mađarskom parlamentu Jozo Solga. Uslijedilo je druženje i zajednički ručak uz svirku Joze Orsósa. Priredba je ostvarena uz potporu Hrvatske samouprave Šomođske županije, Mjesne smouprave Lukovišća te Hrvatskog kulturnog i sportskog centra „Josip Gujaš Džuretin“.

Obnovljena zavičajna kuća

FOTO: ANITA VERKOVCI SZAKÁCS

Čista soba

Zahvaljujemo se Aniti Verkovci Szakács na ustupljenim prekrasnim fotografijama obnovljene zavičajne kuće.

Krovište je zasjalo u punom sjaju. Održavatelj kuće je mjesna samouprava Lukovišća, dok je za stručnu pozadinu odgovorna Uprava muzeja Šomođske županije. U kući je zaposlena Ruža Bunjevac. Kuća, kao i izloženi predmeti 2009. godine doživjeli su potpunu rekonstrukciju, a krov je popravlján već više puta, ali ne i mijenjan. Da je sada može vidjeti ovako „gizdavu“ njen nekadašnji vlasnik Pal (Pavo) Jelić, od kojega je kuću 80-tih godina dvadesetog stoljeća otkupila mjesna samouprava Lukovišća, srce bi mu „zaigralo“ i on bi odmah „đipio“ i poveo kolo oke nje i po selu od ove silne ljepote. Zavičajna kuća u Lukovišću jedina je zavičajna kuća podravskih Hrvata (u Šomođskoj i Baranjskoj županiji). Otvorena je 1985., a današnjom stalnom izložbom predstavlja život Hrvata u ovoj regiji između dva svjetska rata.

Branka Pavić Blažetin

Podravina u mom oku

U organizaciji mjesne samouprave Lukovišća 4. rujna održan je Dan sela. Mnogobrojni programi nuđeni su Lukovišćanima, od natjecanja u kuhanju perkelta od pijeveca do zabavnih programa uz brojne izvođače, Katu Zsófi, Zsuzsi Komonyi, Megarox i Ferija Kacora, dok je večernji bal svirao sastav Dinamit. Djeca su mogla uživati u cjelodnevnoj ponudi, sladoledu, igri u zračnom dvorcu, kreativnim radionicama, oslikavanju lica... U sklopu dana priređena je izložba fotografija Lukovišćanke Biserke Brantner Kolarić „Podravina u mom oku.“

Branka Pavić Blažetin

Mala stranica

predstavljajanje projektnih ideja

Hrvatska državna samouprava u sklopu „Croatiade 2021“
organizira predstavljanje projektnih ideja.

Ovogodišnja tema:

Emblematični predstavnici hrvatske narodne glazbe u Mađarskoj (glazbenici, orkestri, skladatelji, pjevači).
Najstarije hrvatske plesne skupine.

Prijaviti se mogu učenici 5.-8. razreda (škole sa predmetnom nastavom i dvojezične škole u Mađarskoj).

Učenici su dužni nakon prikupljanja, sortiranja i obrade informacija materijala formirati radne skupine za prezentaciju. Iz jedne škole može se prijaviti najviše 8 učenika s dva pratitelja. Način predstavljanja projektnih ideja je slobodan. Usmeno izlaganje učenika treba biti popraćeno informativnim panoom ili računalnom prezentacijom izabrane teme u vremenskom trajanju od maksimalno 10 minuta.

Ako to tema dopušta učenici mogu pripremiti sitne suvenire koje mogu podijeliti sudionicima.

Predstavljanje je predviđeno u Santovu, 24. 11. 2021. (srijeda) s početkom u 11.00 sati.

Rok prijave: 29. 10. 2021. godine.

Projektna nastava:

O metodi: Projektna je nastava posebna metoda, koja svojom kompleksnošću omogućuje različite učeničke aktivnosti. Razlika u sposobnosti i pripremljenosti tijekom projekta se izjednačuje. Učenici imaju mogućnost slobodno birati između predmeta (područja) i načina (metode) obrade. Na taj se način opredjeljuju za vlastiti način rješavanja problema, koji stoji u središtu projekta. Projekt (problem) se rješava na sve moguće načine i u svim mogućim aspektima. Učenicima je problem ponuđen, rješenja pronalaze sami, nisu promatrači (slušatelji) već aktivni sudionici zbivanja. Takav način rada ne znači samo prikupljanje i obradu informacija već i sudjelovanje u javnom životu (ako je problem takve naravi), ili aktivno stvaranje (u našem slučaju). Projekt mora imati jasno određene ciljeve i korake, kroz koje se ostvaruje! Krajnji rezultat je zajednički izrađeno djelo, produkt (postignuće), koji ima primjenjivu vrijednost. Metoda je integrativna, ne može se zatvoriti u predmetnu strukturu. Metoda služi društvenom učenju, tijekom projekta uvijek bavaju se odgovornost, suradnja, kulturna rasprava i rješavanje konflikta.

Izvedba: Kolege biraju ponuđene ili posebno izmišljene potprojekte. Oni će biti nositelji projekta. Učenicima se daje ponuda naslova i voditelja, nakon čega se sami prijavljuju u radnu skupinu.

Završnica: Nakon prikupljanja, sortiranja i obrade informacija, materijala, formira se zajednička radna skupina, čija je zadaća složiti materijal za izložbu, prezentaciju, program, itd. Na izložbu, prezentaciju i ostalo obično se pozivaju roditelji, gosti i partneri škole, a u našem slučaju postupa se prema objavi natječaja.

Prigodna poštanska marka povodom 500. godine obljetnice Marulićeve Judite

Na prijedlog Agencije za odgoj i obrazovanje, a u Godini Marulićeve Judite, Hrvatska pošta pustila je u opticaj 2. kolovoza 2021. novu prigodnu poštansku marku povodom 500. obljetnice prvoga izdanja Marulićeve Judite.

Motiv na poštanskoj marki je detalj s kipa Marka Marulića u Splitu, autora kipara Ivana Meštrovića. Autor marke je Duje Šegvić, dizajner iz Splita, a fotografiju je snimio dr. sc. Srećko Listeš, viši savjetnik za hrvatski jezik Agencije za odgoj i obrazovanje.

Marka je izdana u arku od 15 maraka, a nominalna vrijednost iznosi 3,30 kuna. Hrvatska pošta izdala je i prigodnu omotnicu sa slikom prvotiska, koja prikazuje detalj prvoga pjevanja iz epa Judita.

Suradnja Agencije s Hrvatskom poštom nastavak je obilježavanja važnih obljetnica u hrvatskom društvu i kulturi.

Izvor: azoo.hr

XXX. Međunarodna kolonija u Sumartonu

U organizaciji Društva drvorezbara Sumartona krajem kolovoza u Seoskome domu u Sumartonu održana je jubilarna, 30. Međunarodna kolonija drvorezbara i slikara. Koloniji su se odazvali amaterski umjetnici iz Mađarske, Hrvatske i Slovenije te djeca iz okolnih mjesta. Sudionici su jubilarnu godinu obilježili stvaranjem novih umjetničkih djela, prisjećanjem na minule godine, izložbom fotografija i obilaskom skulptura koje su stvorene u kolonijama. Predsjednik Društva Stjepan Radnai zahvalio se svima koji su tijekom trideset godina sudjelovali u radu, kojih je preko sto iz različitih zemalja, te je nazočnim umjetnicima dodijelio diplome.

Međunarodna kolonija drvorezbara i slikara u Sumartonu prvi put je priređena 1991. godine, prvenstveno zahvaljujući predsjedniku Društva drvorezbara Sumartona Stjepanu Radnaju koji se brine za organizaciju, te onim umjetnicima (profesionalnima i amaterima) koji su se tijekom tri desetljeća uključili u koloniju i obogatili je umjetničkim djelima. Izrađene su mnogobrojne drvene skulpture koje su postavljene u Sumartonu, te ukrašavaju javne površine hrvatskih i drugih naselja Pomurja. U sumartonskom crkvenome dvoru nalaze se drveni kipovi nekadašnjih župnika i učitelja, na križanju kip sv. Martina i spomenik posvećen revoluciji, u Kamanovom vinogradu postavljene su reljefi vinogradarskih radova i kip sv. Urbana, a na Legradskoj gori kip svetog Mihovila, dok su u pomurskim naseljima smještene skulpture povodom milenijske godine. Sumartonska kolonija od samih je početaka surađivala s kolonijama iz Hrvatske, od čega posebno treba istaknuti suradnju s drvorezbarskom kolonijom Marija Bistrica, koju su osnovali poznati kipari i drvorezbari Josip i Ivan Cikač (pokojni otac i sin) iz Varaždina, u sklopu koje je ostvareno više stotina skulptura. Izrađena djela izložena su u parku svetišta u Mariji Bistrici, od kojih se posebno ističe kip „Posljednja večera” iz 2004. godine, u čijoj su izradi sudjelovali i umjetnici sumartonske kolonije. U posljednje vrijeme u sumartonskoj koloniji sudjeluje više slikara nego drvorezbara.

„U početku smo se bavili isključivo drvorezbarstvom. To sam počeo raditi slučajno: naime, kako sam otac troje djece, uvijek sam bio aktivan oko crkve, bilo što je trebalo raditi, ja sam bio tamo. Kod crkve sam našao jedno malo zvono koje je služilo još u ono vrijeme dok nisu obnovili originalno zvono oštećeno u Drugom svjetskom ratu. Onda sam pitao mjesnog župnika bismo li mogli malo zvono postaviti u vinogradu. Za ovo zvono smo počeli izrađivati drveni okvir i kip svetog Urbana, bilo nas je više koji smo tada zavoljeli drvorezbarski posao. Inače, prije toga sam već

Sudionici jubilarne kolonije

jednom bio u drvorezbarskoj koloniji u Bazi i u Letinji, gdje sam naučio neke metode rezbarenja. Prilikom posvećenja zvona napravili smo veliku feštu i nekako je krenula kolonija. Svake godine smo imali neku zamolbu da napravimo veću skulpturu, za razne obljetnice. Bio je veliki doživljaj sudjelovati u kolonijama u Mariji Bistrici, gdje smo radili vjerske teme, pa u Jegerseku gdje je na jurti radilo preko sto drvorezbara. Tada smo još bili mladi, lakše smo radili i teške poslove, jer za rezbarenje velikih kipova treba i fizičke snage. Danas smo već stariji, mnogi su u mirovini ili blizu mirovine, pa se primamo samo manjih poslova, pravimo male plastike, a priključili su nam se i slikari, njihov broj je iz godinu u godinu veći”, rekao je predsjednik Stjepan Radnai.

U sumartonsku koloniju slikarstvo je uveo pokojni Sumartónac, amaterski slikar Lajoš Rodek i od tog vremena priključilo se sve više slikara iz okolice. Sumartonska kolonija je započela suradnju s umjetnicima-slikarima iz Hrvatske, posebice s Udrugom hlebinskih slikara i kipara naive, koja okuplja slikare tradicionalne škole naivnoga slikarstva. Inače, udruga od 2006. organizira kolonije posvećene velikom slikaru, klasiku hrvatskoga naivnog slikarstva Josipu Generaliću, te organizira Međunarodnu umjetničku koloniju „Alpe-Adria srce naive” u koju se uključuju i slikari iz Pomurja, koji sudjeluju i u koloniji u Hrženici. Sumartonska kolonija već blizu deset godina nudi mogućnost sudjelovanja i djeci, umjetnici predstavljaju djeci način rezbarenja i slikanja, podučavaju im ispravno držanje alata i miješanje boje, a ponuđena im je i mogućnost učenja lončarstva. Kolonija već tri desetljeća povezuje pomurske, međimurske i podravske slikare, kipare, drvorezbare, profesionalce i amatere. Kolonija se neprekidno ostvaruje od 1991. godine, što je među ostalim zasluga mnogih Sumartónaca koji svojim radom ili manjim donacijama pomažu da se stvaraju nova umjetnička djela na zadovoljstvo svih ljubitelja umjetnosti.

Beta

Bračni par Marinka i Ivan As stvaraju zajedno

Zbogomdavanje „dobroj vili“ Zbirke sakralne umjetnosti

U okviru nedavne biciklijade CRO-TOUR 2021, diozimatelji su dotekeri i do Prisike, kade su najprije pohodili i pogledali Zbirku sakralne umjetnosti Hrvatov u Ugarskoj, ka je pod plašćem Hrvatske državne samouprave otvorila svoja vrata, 2008. ljeta, u Dumovićeovom obiteljskom stanu. Lani su se lučili od dotadašnjega direktora, farnika Štefana Dumovića, čije mjesto je onda

Ivan Guban, predsjednik HDS-a se je zahvalio za dugoljetno djelovanje Cilki Dumović-Molnár

prikzeo Petrovišćan dr. Andraš Handler. Ovput se je Ivan Guban, predsjednik HDS-a zahvalio „dobroj vili“ muzeja, Cilki Dumović-Molnar, na dugoljetnoj skrbi i brigi zgrade. Teta Cilka su jur od 2006. ljeta, pred samim otvaranjem muzeja, polag mirovine se zalagali za čistoću i lipotu zgrade i okolice, a ljetos su se odlučili da će konačno prestati s djelom. Dan kasnije ovoga službenoga zbogomdavanja u Hali parku, sestra Štefana Dumovića svečevali su i 77. rođendan. Uz dobre želje i zahvalne riči, pred-

S kćerkom Silvikom Kozma i direktorom Zbirke, dr. Andrašom Handlerom

Čestitka i dar od kolegice Mirjane Šteiner

sjednik Ivan Guban je je prosio da i nadalje svaki dan posjećuju muzej i da po mogućnosti upozoru mlade djelatnike, što moraju napraviti.

Tiho

Miloradićev dan sambotelskih školarov u Plajgoru

Približavajući se rođendanu imenodavca sambotelske Hrvatske škole i čuvarnice, učenici i učiteljice svako ljetos se pripravljaju na spomen-dan. Po prvi put u školi, a od lani jur u Plajgoru se odvija spomen-svečevanje Mate Meršića Miloradića. Ljetos, 17. septembra, u petak, posjetili su sambotelski učenici i predškolska grupa najmanje naselje Gradišća, kade se nahadja rodni stan oca pjesnika, Ignaca Meršića. Spomen-ploča ka svidoci povezanost Plajgorcev s gradišćanskim velikanom, 2000. ljeta

su postavili „rodoljubi, domorodci, iseljeniki Plajgora“ na spomenutu zgradu, a s otvaranjem Meršićeve hiže (2012.) mramorna ploča je dostojno mjesto dobila na nje fasadi. Tod je položen i ovput vijenac, potom je pohodjen obnovljeni dio, tj. galerija sa slikami, Meršićeve hiže, a pri djelaonici u Kulturnom domu su dicu dočekali brojni zadatki. Školnikovice Estera Meršić i Eva Tóth priskrbile su zanimljive trenutke za sve, iako godinasto vrime nije uprav najlipši obraz pokazalo posjetiteljem.

Tiho

Foto: EDITA HORWATH-PAUKOVIC

Pozivnica

Croatia Nonprofit d.o.o.
za kulturnu, informativnu i izdavačku djelatnost

Vas poziva

da svojom nazočnošću uveličate svečano obilježavanje

20. obljetnice djelovanja
Croatice
i **30.** obljetnicu postojanja
Hrvatskog glasnika.

Priredba se održava **13. listopada s početkom
u 11 sati**, u prostorijama Croatice
(1093 Budimpešta, Ulica Lónyay 18/B.).

Program priredbe:

Svečano otvorenje

Prigodni govori

„Nakladništvo Hrvata u Mađarskoj nakon demokratskih promjena“

Predavač: *dr. Silvestar Balić*, znanstveni suradnik,

Znanstveni zavod Hrvata u Mađarskoj

Dokumentarni film: „30 godina Hrvatskog glasnika“ (TV Croatica)

Glazbeni ugođaj: „Đuro Pavić – Oj Baranjo“, promocija novog CD-a

Pjesme Đure Pavića izvodi glumac *Jozo Matorić*

i majstor harmonike *Zoltán Marosi*

Domjenak

Priredba je ostvarena financijskom potporom Središnjeg državnog
ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske.